

Aleg 1096

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o wnioskach poselskich i petycyach, domagających się utworzenia nowych powiatów politycznych i starostw powiatowych.

Wysoki Sejmie!

W ostatnich latach wpłynęło do Wys. Izby wiele wniosków poselskich, domagających się utworzenia nowych Starostw powiatowych. I tak: poseł Stanisław Henryk hr. Badeni postawił wniosek o rozdział powiatu politycznego buczackiego i utworzenie nowego c. k. Starostwa w Monasterzyskach dla okręgu powiatu sądowego monasterzyskiego (l. 1.660); poseł Kiweluk zażądał rozdziału powiatu politycznego husiatyńskiego i utworzenia nowego c. k. Starostwa w Kopyczyńcach dla powiatu sądowego kopyczynieckiego (z wyjątkiem gmin Postołówki i Rakowego Kąta l. 1.252); poseł Merunowicz postawił wniosek, ażeby w obrębie dotychczasowego powiatu politycznego lwowskiego utworzone zostało drugie c. k. Starostwo powiatowe w Szczercu (l. 1.458), poseł Żardecki zażądał utworzenia c. k. Starostwa powiatowego w Leżajsku (l. 1.256). Następnie wniósł p. Skrzyński o utworzenie nowego c. k. Starostwa w Dynowie powiatu brzozowskiego, (l. 2 322); p. Antoni Staruch o utworzenie nowego c. k. Starostwa w Baligródzie, powiatu liskiego (l. 1.929, liczy mieszkańców 1.890); p. Makuch o utworzenie nowego c. k. Starostwa w Uściu zielonem, powiatu buczackiego (l. 1.815, liczy mieszkańców 2.480), p. Myjak o utworzenie nowego Starostwa w Łącku, powiatu Nowosandeckiego (l. 1933).

Prócz tego postawione zostały w Sejmie, ale nie doszły jeszcze do pierwszego czytania:

wniosek p. Górskiego o utworzenie nowego c. k. Starostwa w Lipnicy murowanej (powiatu bocheńskiego, liczy mieszkańców 1.500);

wniosek p. Wincentego Kraińskiego w sprawie kreowania nowego c. k. Starostwa w Ustrzykach dolnych (powiatu liskiego);

wniosek p. Antoniego Theodorowicza w sprawie utworzenia nowego c. k. Starostwa w Obertynie (powiatu horodeńskiego);

wniosek p. Wrześniowskiego żądający kreowania nowego c. k. Starostwa w Rymanowie (powiatu sanockiego);

i wniosek p. Krzysztofowicza, żądający utworzenia nowego c. k. Starostwa w Gwoźdźcu, powiatu kołomyjskiego (l. 3.074).

Następnie wpłynęły liczne petycje różnych gmin miejskich i wiejskich, domagające się utworzenia licznych nowych Starostw, a mianowicie: z miasta Tyśmienicy (l. 1.350) o utworzenie tamże nowego starostwa i rozdzielenie w ten sposób powiatu tłumackiego i stanisławowskiego; z miasta Bolechowa, powiatu doliniańskiego, o utworzenie nowego Starostwa w Bolechowie (l. 1.346); z miasta Dębicy, powiatu ropczyckiego, o utworzenie nowego

Starostwa w Dębicy (l. 2.257); z miasteczka Dukli, powiatu krośnieńskiego, o utworzenie nowego Starostwa w Dukli (l. 1.554); z miasteczka Makowa, powiatu myślenickiego, o utworzenie nowego Starostwa w Makowie (l. 2.256); z miasta Bełża, powiatu sokalskiego, o rozdział powiatu sokalskiego przez utworzenie nowego c. k. Starostwa w Bełżu dla obszaru okręgu sądu powiatowego bełzkiego, z przyłączeniem doń okręgu sądu powiatowego uhnowskiego (z powiatu politycznego rawskiego), z miasteczka Toporów, powiatu brodzkiego, o założenie nowego c. k. Starostwa w Toporowie (l. 2.555); z miasteczka Suchej, powiatu żywieckiego, o założenie nowego c. k. Starostwa w Suchej (l. 2.679); z miasta Dubiecka, powiatu przemyskiego, tudzież z licznych gmin; z okolicy Dubiecka, jako to: przedmieście Dubiecko, obszar dworski Dubiecko, gminy: Średnia, Kosłowa, Tarnawka, Bachów, Skopów, Iskań, Reczpol, Krzywca, Drohobyczka, Ruszelczyce, Piątkowa, Babice, Słonne, Połehowa, Podbukowina, Sielnica, Bachórz, Śliwnica, gmina i obszar dworski Ruska wieś, gmina i obszar dworski Nienadowa, gmina Hyżyna (l. 2.717, 2.793, 2.795, 2.692) o utworzenie Starostwa w Dubiecku;

z gmin i obszarów dworskich okręgu sądowego birczańskiego, powiatu dobromilskiego, o założenie nowego c. k. Starostwa w Birczy (l. 2.945);

z gminy miasteczka Zakliczyn o założenie nowego Starostwa w Zakliczynie nad Dunajcem, powiatu brzeskiego (l. 2.932);

z gminy Założce, powiatu brodzkiego, o założenie nowego c. k. Starostwa w Założcach,

z miasta Rozwadowa, powiatu tarnobrzskiego, o założenie nowego c. k. Starostwa w Rozwadowie (l. 2.157);

z gminy miasta Sieniawy o utworzenie Starostwa w Sieniawie, powiatu jarosławskiego (l. s. 2.971);

z gminy miasta Jordanów o założenie Starostwa w Jordanowie, powiatu myślenickiego, (l. s. 5508);

z gminy Lutowiska o utworzenie nowego Starostwa w Lutowiskach, powiatu liskiego (l. s. 3189);

z gminy Kęty o utworzenie nowego Starostwa w Kętach, powiatu bialskiego (l. s. 3190);

z gminy miasta Lubaczów, powiatu cieszanowskiego, o przeniesienie Starostwa z Cieszanowa do Lubaczowa (l. s. 4851);

z gminy Smerek, powiatu liskiego, popierającej wniosek o założenie nowego Starostwa w Baligrodzie (l. s. 3108).

Ilość Starostw powiatowych, utworzonych rozporządzeniem minist. z 23. stycznia 1867 w miejsce dawniejszych mieszanych urzędów sądowno-administracyjnych okazała się już oddawna niedostateczną i z pierwotnej cyfry 74 urosła już do dziś na 80 przez otwarcie nowych Starostw: w Podgórzu, Strzyżowie, Przeworsku, Peczeniżynie, Zborowie i Oświęcimiu, a w miarę wzrostu ludności, zwiększania się zakresu działania władz rządowych wskutek coraz to nowych ustaw administracyjnych, których wykonanie jest władzom politycznym poruczone, wreszcie wobec potrzeby utrzymania porządku i bezpieczeństwa publicznego w kraju będzie się ta ilość okazywać coraz bardziej niedostateczną. To też jakkolwiek każde pomnożenie urzędów i urzędników połączone jest zawsze z kosztami, spadającymi na barki podatników, dawano niejednokrotnie w naszych ciałach reprezentacyjnych wyraz potrzebie powiększenia urzędów politycznych najniższej instancji, ażeby ludności kraju ułatwić ile możności bezpośrednio częste stykanie się z organami administracji państwowej. Ludność kraju rozumie też bardzo dobrze, że korzyści, jakie płyną ze szybkiego i sprężystego funkcjonowania władz administracyjnych, są daleko większe, aniżeli oszczędności, polegające na zaniechaniu stworzenia koniecznej liczby urzędów i urzędników, i że szkody, wyrządzone przez brak dostatecznej ilości organów urzędowych i zbyt wielką ich odległość, z czego wynika zmarnowanie całego szeregu uprawnionych interesów ludności oraz niemożność roztoczenia nad nią potrzebnej opieki i udzielania jej potrzebnej pomocy, są daleko znaczniejsze, aniżeli wydatki potrzebne na takie urządzenie władz, by one mogły należycie

spełnić swoje obowiązki i zadania społeczne i podolać wszystkim słusznie do władzy stawianym a coraz bardziej zwiększającym się wymaganiom.

Należy przytem zauważyć, że ciężary ludności nie zmniejsza się bynajmniej przeto, jeżeli rząd niezałoży nowych Starostw w Galicyi, gdyż w takim razie założy ich w miarę potrzeby o tyle więcej w innych krajach koronnych, z funduszków ogólnopństwowych, i w ten sposób fundusze płynące także i z Galicyi, nie zostaną zwrócone w odpowiednim stopniu naszemu krajowi przez założenie i utrzymywanie w nim nowych urzędów powiatowych, lecz zostaną zużyte na korzyść innych krajów koronnych.

Dla ilustracyi i porównania przytaczamy tu stosunki panujące w tej mierze w innych krajach koronnych.

Dolna Austrya liczy, wedle stanu rzeczy z 31 grudnia 1905, mieszkańców 3,351.261, ma wedle stanu rzeczy z r. 1908 starostw politycznych (wraz z magistratami miast, posiadających własne statuty), 26, — mierzy 1,982.449 hektarów kwadratowych;

Górna Austrya liczy 829.559 mieszkańców, 16 starostw 1,198.161 hk.;

Salzburg 206.257 mieszkańców, 6 starostw, 715.323 hk.;

Styrya 1,404.546 mieszkańców, 26 starostw, 2,242.614 hk.;

Karyntya 372.914 mieszkańców, 8 starostw, 1032 657 hk.;

Kraina 516.436 mieszkańców, 12 starostw, 995.479 hk.;

Tryest 193.391 mieszkańców, 1 starostwo, 9.525 hk.;

Gorycyja i Gradyska 242.125 mieszkańców, 5 starostw, 291.799 hk.;

Istrya 363.321 mieszkańców, 8 starostw, 495.548 hk.;

Tyrol 886.278 mieszkańców, 27 starostw, 2,668.251 hk.;

Vorarlberg 138.128 mieszkańców, 3 starostwa, 260.203 hk.;

Czechy 6 553.076 mieszkańców, 100 starostw, 5,194.869 hk.;

Morawia 2,532 212 mieszkańców, 40 starostw, 2,222.177 hk.;

Śląsk 727.169 mieszkańców, 12 starostw, 514 685 hk.;

Bukowina 774.038 mieszkańców, 12 starostw, 1,044.164 hk.; wreszcie

Dalmacya 617.238 mieszkańców, 14 starostw, a 1,283,233 hk. powierzchni.

Z powyższych cyfr wynika, że Galicya zajmuje pomiędzy 17 krajami koronnymi austryackimi piętnaste miejsce pod względem ilości mieszkańców, na którą przypada jedno starostwo, a czternaste miejsce pod względem przestrzeni terytorjalnej, na jaką ono przypada. Albowiem jedno starostwo przypada

w Tyrolu	na	32.676	ludności
w Salzburgu	„	34.376	„
w Krainie	„	43.036	„
w Istryi	„	45.415	„
w Vorarlbergu	„	46.042	„
w Karyntyi	„	46.618	„
w Gorycyi-Gradysce	„	48.425	„
w Austryi górnej	„	51.847	„
w Styryi	„	54.021	„
na Ślązku	„	60.597	„
na Morawii	„	63.305	„
na Bukowinie	„	64.506	„
w Czechach	„	65.530	„
w Dalmacyi	„	91.659	„
w Galicyi	„	95.377	„
w Austryi Dolnej	„	128.894	„
w Tryeście	„	193.391	„

Pod względem przestrzeni terytorjalnej zaś przypada jedno starostwo

w Tryeście	na	9.525	kk. kw
na Ślązku	„	42.890	„ „
w Czechach	„	51.948	„ „

na Morawii	na „	55.554	kk. kw.
w Gorycyi i Gradysce	„	58.359	„ „
w Istrii	„	61.943	„ „
w Austrii Górnej	„	74.885	„ „
w Austrii Dolnej	„	76.248	„ „
w Krainie	„	82.956	„ „
w Styryi	„	86.254	„ „
we Vorarlbergu	„	86.734	„ „
na Bukowinie	„	87.013	„ „
w Dalmacyi	„	91.659	„ „
w Galicyi	„	96.909	„ „
w Tyrolu	„	98.824	„ „
w Salzburgu	„	112.555	„ „
w Karyntyi	„	129.082	„ „

Widzimy więc, że Galicya postawiona jest co do liczby starostw bardzo niekorzystnie. Pod względem ich liczby w stosunku do cytry ludności wyprzedza Galicya tylko Austryę Dolną i Tryest z okręgiem, a to dlatego, że Tryest cały podlega jednemu tylko starostwu, tj. podeście tryesteńskiemu, a w Dolnej Austrii blisko 2,000.000 ludności, tj. całe miasto Wiedeń podlega także tylko jednemu staroście, tj. burmistrzowi wiedeńskiemu.

Pod względem terytoryalnej rozciągłości starostw idzie Galicya naprzód tylko przed trzema krajami, bardzo górzystymi i skalistymi, rzadko zaludnionymi, a więc przedstawiającymi mało materiału dla administracyi, Dlatego też Sejm przyjął z zadowoleniem zapowiedź utworzenia całego szeregu nowych starostw, zawartą w zagajającym obecną sesyę sejmową przemówieniu J. E. Pana Namiestnika i dlatego konieczną jest rzeczą, by Sejm poparł staranie namiestnika u rządu centralnego i zażądał znaczniejszego pomnożenia starostw w kraju naszym, a to tem bardziej, ile że dotychczas przyznał rząd fundusze, wedle projektu budżetu na r. 1909 i na r. 1910, tylko na cztery nowe starostwa.

Komisya administracyjna proponuje też rezolucyę, wzywającą c. k. Rząd, ażeby nie szczędził środków potrzebnych na ten cel przez cały szereg lat.

Wnioski i petycye, będące przedmiotem niniejszego sprawozdania, tudzież przemówienia poselskie, wypowiedziane dla uzasadnienia poszczególnych wniosków przy ich pierwszym czytaniu, zawierają dużo szczegółów, przemawiających na korzyść miast i miasteczek, wskazanych tamże jako pożądanе siedziby przyszłych nowych starostw. Komisya administracyjna uznaje w zupełności, że za każdą z wymienionych miejscowości przemawia wiele argumentów i że powiaty polityczne, kt'rych podziału domagają się wnioskodawcy, nadają się istotnie do podziału. Komisya administracyjna sądzi jednak, że tej kwestyi nie można traktować na wrywki, czyli że nie można zalecać rządowi tych tylko miast i wzywać go do podziału tych tylko powiatów, co do których wpływają do Sejmu wnioski i petycye, bez względu na wszystkie inne miasta i powiaty i bez wiadomości, jak daleko rząd w utworzeniu nowych starostw pójsć zamierza, lecz że należy zestawić i wskazać rządowi te wszystkie powiaty w kraju, które przedewszystkiem się nadają do utworzenia nowych starostw, a zarazem wezwać rząd, by obmyślił systematyczny plan całej akcji tworzenia nowych starostw w naszym kraju i stosownie do tego planu postępował, rozpoczynając od stworzenia nowych starostw przedewszystkiem w tych miejscowościach, które mają najwięcej po temu warunków, zmniejszając terytoryalną rozciągłość przedewszystkiem tych powiatów, które się najbardziej do tego nadają i w których zachodzi stosunkowo największa potrzeba założenia nowych starostw. Taki plan opracował rząd w r. 1867, gdy tworzył dzisiejszy administracyjny podział kraju i całą dzisiejszą sieć starostw powiatowych. Wtedy to rząd, zamierając przystąpić do reorganizacyi władz politycznych, do zniesienia ówczesnych mieszanych urzędów sądowo-politycznych pierwszej instancyi, tudzież urzędów cyrkularnych czyli obwodowych, stanowiących drugą instancyę i do wprowadzenia w to miejsce dzisiejszych urzędów powiatowych, nazwanych przez ustawę z 19. maja 1868 c. k. Starostwami, oraz do poddania ich bezpośrednio pod c. k. Namiestnictwo i do przeprowadzenia nowego admini-

stracyjnego podziału kraju, nie tylko wypracował z góry cały systematyczny plan tego podziału, ale nawet przedłożył cały operat wraz z motywami Sejmowi do zaopiniowania w myśl § 19. ust. 2. statutu krajowego i Sejm udzielił swej opinii po przeprowadzeniu bardzo obszernej i wyczerpującej rozprawy (patrz alegaty nr. XXXI, XXXII i LXXXV. do stenogr. spraw. sejmow. z r. 1865/6, tudzież stenograficzne sprawozdania z 13, 71, 72, 73, 74 i 75 posiedzenia Sejmu krajowego z r. 1865/6).

Zadaniem komisji administracyjnej jest obecnie już przygotować i ułatwić rozstrzygnięcie i rozważyć, które powiaty dzisiejsze nadają się najlepiej do utworzenia nowych starostw. Komisya administracyjna wychodzi przytem z założenia, że w Galicyi, jako kraju terytoryalnie największym i najludniejszym w całej monarchii, powinno być przynajmniej tyle starostw, co w mniejszych terytoryalnie i mniej ludnych, choć więcej przemysłowych i bogatszych Czechach, czyli około 100; z czego wynikałaby potrzeba stworzenia z czasem jeszcze około 20 nowych Starostw w stosunkowo niezbyt długim czasie. W tym celu należałoby rozpatrzyć stosunki galicyjskich powiatów pod względem ich terytoryalnej rozciągłości, liczby i ruchu ludności, środków komuunikacyjnych, rozwoju budowlanego miast w powiecie położonych, ruchu handlowego i przemysłowego w tychże miastach, położenia powiatów nadgranicznego, lub odległego od granicy, ich konfiguracyi i odległości poszczególnych gmin od siedziby powiatu i t. d. i przekonać się w ten sposób, które powiaty i miasta zasługują przedewszystkiem na uwzględnienie. Częściowy wynik tego rozpatrzenia przedstawia się co do powiatów, jak następuje:

Pod względem ludności pierwsze miejsce zajmuje powiat przemyski, drugie miejsce powiat brodzki, następnie 3 jarosławski, 4 rzeszowski, 5 stanisławowski, 6 drohobycki, 7 tarnopolski, 8 lwowski, 9 buczacki, 10 nowosandecki, 11 stryjski, 12 borszczowski, 13 kołomyjski, 14 żywiecki, 15 złoczowski, 16 rohatyński, 17 tarnowski. 18 wadowicki, 19 tłumacki, 20 doliniański, 21 rawski, 22 bocheński, 23 kamionecki, 24 sanocki, 25 biański, 26 sokalski, 27 brzeski, 28 samborski, 29 liski, 30 brzeżański. Na 31 miejscu stoi powiat husiatyński, na 32 powiat łańcucki.

Pod względem rozciągłości terytoryalnej pierwsze miejsce zajmuje powiat doliniański, 2 stryjski, 3 kossowski, 4 nadwórniański, 5 liski, 6 brodzki, 7 kamionecki, 8 turecki, 9 drohobycki, 10 rawski, 11 jarosławski. 12 sokalski, 13 nowotarski, 14 lwowski, 15 nowosandecki, 16 sanocki, 17 żółkiewski, 18 buczacki, 19 złoczowski, 20 kałuski, 21 tarnopolski. 22 brzeżański, 23 żywiecki, 24 rohatyński, 25 cieszanowski, 26 podhajecki, 27 myślenicki, 28 borszczowski, 29 jaworowski, 30 przemyski.

Granicznymi powiatami od strony Śląska pruskiego są biański i chrzanowski; od strony Królestwa polskiego, Podola i Wołynia powiaty: chrzanowski, krakowski, bocheński, brzeski, dąbrowski, mielecki, tarnobrzesci, niski, łańcucki, jarosławski, cieszanowski, rawski, sokalski, kamionecki. brodzki, zbaraski, skałacki, husiatyński, borszczowski, po części zaleszczycki.

Najbardziej wydłużoną konfigurację wykazują bowiaty: stanisławowski, kałuski, stryjski, brodzki, po części łańcucki.

Ze względu na ruch ludności wywołany emigracją, stoją w pierwszym rzędzie powiaty biański i chrzanowski; ze względu na przemysł naftowy powiat drohobycki, ze względu na gminy podmiejskie zasługuje też na szczególną uwagę powiat lwowski.

Z powyższego zestawienia wynika, że na pierwszy plan wysuwają się powiaty: brodzki, jarosławski, stryjski, borszczowski, rawski, sokalski i kamionecki jako takie, które łączą w sobie i stosunkowo największą liczbę ludności i największy obszar i charakter powiatów nadgranicznych, a powiat brodzki nadto jeszcze bardzo wydłużoną konfigurację.

Inne wyżej wymienione powiaty, w liczbie 47 odznaczają się bądźto liczbą ludności bądź rozciągłością terytoryalną, bądź położeniem nadgranicznem, bądź żywym ruchem ludności. W ich rzędzie znajdują się powiaty: buczacki, bocheński, horodeński, husiatyński, łańcucki, lwowski, liski, doliniański, przemyski, myślenicki, tłumacki, sanocki, nowosandecki, których podziału domagają się wnioskodawcy lub petenci. I na jedne i na drugie z wyżej wymienionych powiatów zwraca Komisya administracyjna uwagę c. k. Rządu i zaj-

muje życzliwe stanowisko zarówno wobec nich jakoteż i wobec wymienionych w petycjach miast, leżących w innych powiatach aniżeli wyżej wymienione, o ile warunki i potrzeby tych miast i ich okolicy przemawiają za uczynieniem ich siedzibami starostw powiatowych; Komisya administracyjna sądzi, że co do wielu z nich te warunki już istotnie zachodzą.

Komisyja administracyjna nie zapoznaje jednak, iż w niektórych wypadkach zachodzi może trudność w założeniu nowego Starostwa bądźto ze względu na brak odpowiednich lokalów dla pomieszczenia biur i na mieszkania dla urzędników, bądź ze względów finansowych, i dlatego liczy się z ewentualnością tworzenia tymczasowych lub nawet stałych ekspozytur Starostw, i przedstawia w tej mierze odpowiednią rezolucję. Tworzenie ekspozytur zalecałoby się przedewszystkiem tam, gdzie zachodzi nagle potrzeba ustanowienia administracyjnego organu rządowego w miejscu, w którym z jakichkolwiek bądź powodów szybkie ustanowienie starostwa powiatowego nie byłoby wykonalne. I tak n. p. nastęrcza nieraz przy zakładaniu nowych Starostw poważne trudności ten przepis ustawy państwowej z 19 maja 1868 Nr. 44 dz. pr. pań., wedle którego nie mogą granice okręgu Starostwa przecinać granicy okręgu sądu powiatowego, i wskutek tego trzeba przyłączać do każdego Starostwa pewne okręgi sądowe w całej ich rozciągłości, a z tego przyłączenia wynika, albo może wynikać nieraz, że pewna ilość gmin będzie od nowego Starostwa znacznie dalej położoną, niż była dotychczas. Stąd pochodzi zrozumiały opór ludności czasem wielkiej ilości gmin w różnych okręgach sądowych przeciw tworzeniu nowych Starostw. Samo przenoszenie poszczególnych gmin w drodze administracyjnej z jednego powiatu sądowego do drugiego jest niedostatecznym a uciążliwym środkiem zaradczym, gdyż pominąwszy już wszystkie połączone z tem formalności, jak uchwała Sejmu krajowego i t. d., może znów doprowadzić do tego, że pewna gmina, chcąc być położoną bliżej Starostwa, oddali się za to zbyt znacznie od sądu. Znacznie skuteczniejszym byłby inny środek zaradczy, t. j. zmiana przepisu ustawy państwowej z 19 maja 1868 w tym duchu, by w razie potrzeby można okręgi sądów powiatowych przepoławiać, i połowami do różnych Starostw przydzielać. Wniosek domagający się takiej zmiany postawiony też został w Izbie poselskiej w b. r. przez posła Starzyńskiego i tow.

W specjalne stosunki miast i miasteczek, nbiegających się o Starostwa powiatowe, Komisya administracyjna nie ma powodu się wdawać, zważywszy, iż nie zamierza ona wymieniać wyraźnie żadnych miejscowości lecz ogranicza się do wskazania rządowi tych powiatów, na których terytoryum jej zdaniem nowe Starostwa, a przynajmniej ekspozytury Starostwa powstać powinny.

W tym duchu Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przystąpił do dalszego tworzenia c. k. Starostw powiatowych w Galicyi w granicach rzeczywistej potrzeby kraju i w stosunkowo niedługim czasie, a to albo przez wydzielanie nowego trzeciego powiatu z dwóch powiatów sąsiednich, albo też, stosownie do warunków miejscowych, przez podział istniejących wielkich powiatów na dwa powiaty.

2) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby tam, gdzie ze względu na miejscowe stosunki byłoby stworzenie nowych powiatów politycznych uciążliwe lub trudne, a zachodziłaby potrzeba ustanowienia nowych organów politycznych, urządzał ekspozytury istniejących c. k. Starostw.

3) Wzywa się c. k. Rząd centralny, aby zapewnił na ten cel potrzebne fundusze.

4) Jako powiaty, na których obszarach powinny przedewszystkiem powstać nowe Starostwa, uważa Sejm powiaty: przemyski z jarosławskim, sokalski z rawskim, kamionecki z brodzkim, stanisławowski z kałuskim, żywiecki z myślenickim, lwowski z żydaczowskim, tłumacki z horodeńskim, następnie stryjski, borszczowski, liski, rohatyński, rzeszowski, sanocki i husiatyński.

5. Wnioski i petycje dotyczące utworzenia nowych c. k. Starostw w Monasterzyskach, Kopyczyńcach, Szczercu, Leżajsku, Dynowie, Uściu zielonem, Lipnicy murowanej, Ustrzykach dolnych, Obertynie, Łączku, Rymanowie, Tyśmienicy, Bolechowie, Dębicy, Dukli, Makowie, Bełzie, Toporowie, Sucheju, Dubiecku, Birczy, Zakliczynie, Założcach, Rozwadowie, Gwoźdźcu, Sieniawie, Jabłonowie, Lutowiskach, Kętach, Baligrodzie, odstępuje się c. k. Rządowi jako materiał do zbadania i możebnego uwzględnienia przy zakładaniu nowych Starostw, wzywając go zarazem, by przedewszystkiem wziął na uwagę te powiaty i te miejscowości, co do których zachodzi jak największa ilość powodów przemawiających za utworzeniem tam nowych Starostw.

Przewodniczący:

Laskowski.

Sprawozdawca:

Starzyński.

